

tatzen da batzutan, Haren tasun gisa, erabiliaren erabiliaz.

2. Sin.: Gorespena. Jainkoaren handitasuna aitortuz, ematen zaion alabantza eta laudorioa. Otoitz askotan agertzen da hitz hori.

Aintza aitari

Kristautasunean doxologi otoitz oso ezagun baten lehen hitzak eta izena. Oso erabilia da otoitz hori kristauen artean, beraren laburrean.

Ik. Hirutasun txit santua; Aintza.

Aita

Aitaren sinboloa oso ezaguna bihurtu da erlijioaren psikologian eta fenomenologian, S. Freud-ek *Edipo-konplexua erlijioaren jatorrian jarri zuenetik eta horrela Jainkoaren irudi behinena aitaren irudiaren *projekzio eta *sublimazio-prozesuaren ondorioztat hartu zuenetik.

Aita larderiadun eta gogorraren irudia egotzen dio Freud-ek Jainkoari, eta horren erlijioa lege- eta arau-multzoa da, gizakiak bere baitaratua eta bere libidoa hertsatzen diona. Haren ustez, ez dago maitasunezko grazi erlijiorik; denak dira ezarpenezko lege-erlijio.

Teoria guzti hori Itun Zaharreko erlijioari egotzi ezezik, Moiseren eta Israel Herriaren harremanean ikusi uste zuten zuzenki bere azalpenaren argigarria: Moise legegilea, buruzagia, Jainkoaren ordezkaria, ia jainko bihurtua, beraren heriotzaren ondoren. Hortik zabaldu zuen bere teoria erlijio guztien jatorria azaltzeko. Espiazio-oguztarian, *irritsak edo grinak zapaltzen dituen legean ikusten du Freud-ek aitaren irudia.

Erlijioaren adierazpen psikoanalitiko hori aparte, erlijioetan agerpide nagusietakoa den *otoitzean nabari da aita-umeen arteko harremana. Honela dio F. Heiler teologo eta erlijioen histori irakasleak: "Otoitzean ari den gizakiak Jainkoarekiko duen harremana --umeak aitarekiko duen harremana, alegia-- erlijiozko fenomeno behinena da".

Gizabanakoaren eta Jainkoaren arteko umea/aita harremana baino lehenago gizataldearen eta Jainkoaren umea/aita harremana agertzen da, eta sarritan lehena bigarrenaren barruan ikusi ohi da. Israel Herria da Itun Zaharrean Jainkoaren ume, inori (erregeri edo bestelako lagun banakori) titulu hori egotzi baino lehen.

Jainkoaren aitasunak adiera fisikoa du aurrenik, erregea edo beste gizaki jakin batzu bereziki Jainkoaren beraren semetzat hartzen direnean.

Itun Berria "Jainko Aitaren Ebanjelioztat" hartu izan da, eta *kristautasuna, jainkozko umetzaren erlijioztat: *maitasunaren erlijioztat, alegia, morroi-beldurrezko erlijioaren kontra. Kristau-otoitzik ezagunena, Ebanjelioan bertan irakatsia, *Gure Aita da.

Ik. Aita Jaungoikoa.

Paulo Agirrebaltzategi

Aita izpiritual

Ik. Arimako zuzendaria.

Aita Jaungoikoa

Kristau-irakasbidean, Hirutasun txit santuan jainkozko lehen pertsona, Jainko Semearekin eta Jainko Izpiritu Santuarekin batera. Jainko Aita ere esaten da.

Ik. Hirutasun txit santua; Aita.

Aita santua

Eliza Katolikoko buru gorenari ematen zaion izena. "Aita santua" agur-titulua izatetik, benetako izen arrunta izatera igaro da euskaraz. Bere tituluen artean ditu: Pontifize gorena edo *apaiz nagusia, Erromako apezpikua, Kristoren ordekoa lurlean, San Pedroren ondorengoa, Eliza osoaren burua, mendebaldeko patriarka. Dokumentu nagusietan, "Jainkoaren morroien morroia" deitu ohi du sarritan bere burua aita santuak.

San Pedro izan zen Erromako lehen *apezpikua, tradizioak dioenez. Horregatik haren ondorengo gisa, *apezpiku-kolegioaren buru den aita santuaren *diozesia Erroma da tradizioz. Apezpiku guztien artean lehentasuna aitortzen diote katolikoek: ez ohorezkoa bakarrik eta bai jurisdikziozkoa ere.

Ekialdeko eta mendebaldeko Elizen arteko banantzearen edo *ekialdeko zisma deritzanaren jatorrian lehentasun horren ulerpena zegoen, hain zuzen: Eliza Ortodoxoek Erromako apezpikuari ohorezko lehentasuna ezagutzen diote, baina ez jurisdikziozkoa.

Aita santuaren eskumen erlijiozko eta politiko-zibilaren taxuerak gorabehera handiak izan ditu historian zehar. S. Pedroren ondorengo apezpikua izateaz gain, inperioko hiribirukoa izateak eragin handi eduki zuen haren izena, sona eta agintea goratzeko.

Iparraldeko herri "barbaroen" eskuetan inperioaren mendebaldea erori zenean, berriaz, *aitasantutzak garrantzi handiagoa irabazi zuen, eta Erdi Aroan Elizaren buru izpiritual ezezik, *kristandadearen gidari politiko ere bera bihurtu zen, erregeen eta jaun feudalen artean benetako botere politikoa egikaritzuz. Botere politiko zabal horren